

BRATERSTWO (32) *sb n*

Wszystkie samogłoski jasne.

sg *N* braterstwo (7). ◊ *G* braterstwa (10). ◊ *D* braterstwu (1). ◊ *A* braterstwo (12). ◊ *I* braterstw(e)m (2).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVII w.; XVIII w. w znaczeniu: brat z żoną.

1. Stosunek pokrewieństwa zachodzący między braćmi; germanitas Calep, Cn (27) : Germanitas – własne braterstwo. *Calep* 453a.

a. Uczucie przyjaźni, jedności, solidarności, miłości braterskiej (dotyczy osób nie spokrewnionych ze sobą); fraternitas Calep, Cn (7) : *RejZwierc* 61; Bo się zda iakoby wśelaką ludzkość zwlekli z siebie/ y prawo braterstwa porzucili oni/ ktorzi bogatemi będąc/ sobie tylko bogaci są *ModrzBaz* 68v; *StryjKron* 462; Fraternitas – Braterstwo. *Calep* 434a; Zaboytwa [...] małz się strzedz/ y wedłuk braterstwa Zony cudzey nie żądac/ ni żadney własności *KoлакSzczęśl Bv*; *SarnStat* 1020.

Szereg: »ludzkość i braterstwo«: Bo prawdziwa ludzkość y braterstwo wdzielaniem wśzech rzeczy ludziom zawiera się *ModrzBaz* 68v.

α. Określona społeczność, towarzystwo, grupa osób nie spokrewnionych między sobą o silnym poczuciu jedności, połączonych wspólną ideą (18) : Tać się obietnica na wybrané ściągą które sobie Chrístus miało namileifzych bratow obrał/ alem iá braterstwem iego lám chcąc wzgardził *MurzHist* O2v; *Leop* 1.Petr 5/9 [*idem WujNT*]; *BiałKat* 198v; *BudNT Petr* 2/17; aby [...] powinowactwo braterstwa między nami zachowano było. *ModrzBaz* 68v, 144v; *SkarJedn* 62; Ktoremu [*dyjabłu*] się przeciwiaćie mocni w wierze: wiedząc iż też vtrapienia potykaią braterstwo wólze/ ktore iest ná świecie. *WujNT* 1.Petr 5/9, 2/17, 3/8; Strzeże się obmow/ zazdrości y odnożenia/ ktoremi się braterstwo rozrywa. *SkarKaz* 638b; kto braterstwa [...] nie miłue/ á z drugimi się nie kupi y nie zgadza: prędko ginie. *SkarKazSej* 676b, 674b.

Zwrot: »przyjác w braterstwo«: Chrístus nie przyiá w braterstwo łwe Aniołow/ ále przyiá potomki Abrahámowe *CzechRozm* 34v.

Wyrażenie: »braterstwo chrześcijańskie«: [*szkarada jest*] kiedy kto poznawłzy Bogá zá łalką Pána Chrístułowá/ burzy braterstwo Chrześcijańskie *KuczbKat* 200.

Szeregi: »braterstwo i społeczność«: Braterstwo y społeczność S. wiadności kościelney. *SkarŻyw* 206 *margin.*

»braterstwo i spowinowacenie«: ktore [*pewne rody litewskie*] lámá Królestwa Polkiego Szláchta także ze wśzytkimi/ ktorzy z ich pokolenia idą/ ku braterstwu y spowinowaceniui przyięli. *SarnStat* 990.

»przyjaźń a braterstwo«: Ite mitilko przijań á Braterstwo maia/ wktorich tez vprzeimoć przeciwko niei batza *PaprUp* F3v.

β. Tytuł, zwrot grzecznościowy (1) :

Zestawienie: »twoje czci godne braterstwo« : A Papiełz mu [*carogrodzkiemu biskupowi*] te słowá w drugim liście piłze. Piłanie twoiego czći godnego braterstwa dołzło nas/ wktorym nas do zgody y iedności [...] przywodził *SkarJedn* 245.

2. *Przymierze* (5) : poślowie Przekopskiego Carzá przyiecháli/ żądáiąc s krolem wiecznego bráterftwá *BielKron* 408v, 410.

Zwroty: »przyjąć, wziąć braterstwo« (2): wzyął bráterftwo z Bazylim Moškiewfkim kfiędzem *BielKron* 410, 439v.

»złamać braterstwo«: ktoby tho bráterftwo [*Carza Tatarskiego z królem Olbrachtem i Aleksandrem Wielkim Księdzem Litewskim*] złamał [...] bogday [...] zginął *BielKron* 400v.

Cf **BRACTWO**

IM